

Připomínky SKAV k návrhu RVP: Revize směřuje dobrým směrem, návrh je ale třeba v řadě oblastí dopracovat

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 3. června 2024 – Stálá konference asociací ve vzdělávání (SKAV) zveřejňuje [Odborné připomínky k textu revidovaného kurikula](#) v rámci veřejné konzultace RVP PV a ZV. Připomínky se vztahují k [návrhu Rámcového vzdělávacího programu pro základní a předškolní vzdělávání](#) (RVP ZV a RVP PV), jak byl Národním vzdělávacím institutem ČR (NPI) předložen k veřejné konzultaci.

SKAV se problematikou kurikula zabývá dlouhodobě. Vychází z předpokladu, že moderní kurikulum musí reagovat na výzvy, které před vzdělávací systém staví rychle se měnící svět. Pokud v něm mají naše děti uspět, cílem jejich vzdělávání nesmí být osvojení učiva, ale rozvoj potenciálu každého z nich. Z toho pak plyne důraz, který experti SKAV kladou na systematický rozvoj vzdělávání a s tím spojené kompetenční pojetí revidovaného kurikula.

V návrhu předloženém k veřejné konzultaci SKAV oceňuje základní směřování ke kompetenčnímu pojetí výuky, zachování a nové pojetí průřezových témat i orientaci na základní gramotnosti, tj. prvky překračující hranice jednotlivých oborů či předmětů. Zároveň ale poukazuje na to, že v řadě ohledů je důraz na tyto prvky spíše deklaratorní. Upozorňují také, že návrh kurikula byl k veřejné konzultaci předložen bez rozpracovaných metodických materiálů a jen velmi těžko se proto připomínkuje. Závazný RVP ZV tvoří jen úvodní kapitoly a seznam očekávaných výstupů učení. Jak by školy měly kompetence stupňovitě rozvíjet je v obecné části popsáno jen na úrovni holých vět.

„Žádáme o druhé kolo veřejného připomínkování v momentě, kdy budou zapracované připomínky, dokončené všechny vazby, bude hotova těsná metodická podpora a předloženy ideálně všechny tři modelové školní vzdělávací programy (ŠVP),“ požadují členské organizace SKAV. Současně je nezbytné, aby práce na revizi přestala probíhat v izolovaných pracovních skupinách. Během zpracování připomínek, přípravy metodické podpory nebo podpory implementace se musí oborové skupiny setkávat a společně hledat cesty, jak rozvíjet klíčové kompetence a základní gramotnosti napříč předměty. Bez toho je jen malá šance, že ke změně ve školách v dohledné době dojde.

“Celý dokument klade větší důraz na kompetence, ovšem jako učitelka vnímám, že kompetenční pojetí kurikula není dostatečně propasáno do vzdělávacích oborů. Zde je třeba apelovat na zapracování připomínek z veřejné konzultace s návazností na druhé (finální) kolo konzultací. Nyní se dokument odkazuje na metodickou podporu, která zatím není dostatečně propracovaná. A právě tuto metodickou podporu my, pedagogové, potřebujeme nejvíce, abychom novým očekávaným výsledkům učení správně porozuměli. Obecně ale v aktuálním návrhu RVP ZV vidím velký potenciál a osobně oceňuji začlenění "adaptačního období" při přestupu žáků z mateřské školy do první třídy, které směřuje ke snížení počtu odkladů školní docházky. Nicméně opět platí, že učitelé budou potřebovat lépe popsat, jak má být plynulý přechod z MŠ do ZŠ ošetřen, a to i na úrovni spolupráce jednotlivých institucí,” říká Dana Ticháčková, která se v rámci SKAV, kde zastupuje Učitelskou platformu, revizí RVP ZV systematicky zabývá.

Dokument je výsledkem dlouhodobé práce expertů více než tří desítek členských organizací působících v oblasti vzdělávání, které jsou členem SKAV. Žádají, aby relevantní aktéři institucí, které mají přípravu nového kurikula v gesci, jejich připomínky zvážili a zahrnuli je do svých následných kroků. SKAV zároveň nabízí Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a NPI svou podporu a spolupráci při přípravě revize RVP. Připomínky navazují na předchozí odborná stanoviska SKAV.

Z připomínek SKAV k návrhu RVP ZV vybíráme:

Význam a směřování revize RVP ZV nejsou v dokumentu dostatečně zřetelně komunikovány, chybí jasná a konzistentně formulovaná vize. Postrádáme stručné, přesvědčivé a srozumitelné sdělení toho, o jak významnou změnu jde, proč probíhá a kam míří. Stávající “motto” (dosáhnout úspěchu žáka prostřednictvím “aktualizace, redukce a zdůraznění kompetenčního pojetí vzdělávacího obsahu”) popisuje spíše nástroje. (...) (dokument) v obecné části spíše rozměňuje než zesiluje cíle uchopené ve Strategii 2030+, vyjádření cílů a smyslu reformy působí nepřehledně na nesourodě, logické návaznosti nejsou zřejmé, ani dobře vysvětlené. **Pokud má být změna přijata, mělo by být pochopení jejího smyslu sdílené.**

Důraz na kompetence je v předkládané verzi RVP ZV výraznější, proklamované kompetenční pojetí však stále zůstává spíše na povrchu, nepropisuje se dostatečně do vzdělávacích oborů. Pokud má revize přinést změnu do vzdělávání směrem k reálnému získávání kompetencí, je třeba zohlednit návrhy směrem k detailnějšímu popisu kompetencí a jejich těsnějšímu propojení se vzdělávacím obsahem.

V textu RVP ZV by měla být více zdůrazněna závaznost progresivních výchovně vzdělávacích strategií, bez kterých kompetence nelze rozvíjet. Vytvoření prostoru pro využívání forem a metod výuky, které podporují rozvoj

klíčových kompetencí a gramotností žáků bylo jedním cílů uvedených v Hlavních směrech pro revizi RVP ZV. V závazné části navrhovaného kurikula ale nejsou definice a popis těchto výchovně vzdělávacích strategií uvedeny. Vítkáme navýšení počtu disponibilních hodin, které toto úsilí podporuje, **klademe ale otázku, zda na 2. stupni skutečně došlo k odpovídající redukci vzdělávacího obsahu**, a tím ke vzniku zmíněného prostoru. Podle SKAV mezi základní směry těchto vzdělávacích strategií patří: participativní výuka, výuka v kontaktu s okolním světem, mezioborová výuka, projektová výuka nebo celoškolský přístup k práci s prostředím a klimatem školy.

Stávající znění RVP ZV podporuje (snižování nerovností) jen omezeně. Vzdělávací obsah i nadále zůstává převážně oborově zaměřený, rozsah očekávaných výstupů učení mnoha oborů na 2. stupni reálně nebyl redukován, využití progresivních výchovně vzdělávacích strategií je nezávazné, v RVP ZV není tematizovaná podpora autonomie ve vzdělávání (tj. spolurozhodování žáka co, kdy, kde, jak a s kým se učí) a pravidla využití disponibilních hodin jsou velmi obecná. Proti tomu stojí pevně stanovené uzlové body, které nenabízí možnost, že někteří žáci mohou požadované úrovně dosáhnout v odlišném časovém rámci.

Zadání pro revizi RVP předpokládalo, že druhý cizí jazyk bude škola povinně nabízet, žák si jej ale nebude muset zvolit. Tuto variantu považujeme za ideální, nicméně její ukotvení v textu závazného RVP ZV postrádáme.

Každou jednotlivou kompetenci je nutné hlouběji popsat na všech úrovních nabývání, a to až na úroveň indikátorů. Je zřejmé, že **takovou odbornou práci nelze kvalitně zvládnout do podzimu 2024**, i přesto považujeme toto úsilí za prioritní úkol(...), jehož výstupy musí být následně propsány jak do samotného RVP ZV, tak i do metodické podpory.

Máme obavy, zda jsou všechny klíčové kompetence adekvátně a proporčně zahrnuty v konkrétních formulacích očekávaných výsledků učení vzdělávacích oborů. Tuto obavu podněcuje fakt, že rozpracování klíčových kompetencí a formulace očekávaných výsledků oborů probíhalo souběžně a víceméně izolovaně. Finalizace klíčových kompetencí (...) probíhala ještě v posledních týdnech před zveřejněním návrhu RVP ZV, kdy formulace jednotlivých oborů již byly hotové.

Z připomínek k návrhu RVP PV vybíráme:

Oceňujeme kvalitu zpracování návrhu RVP PV a jeho provázanost na další strategické dokumenty nebo snahu reagovat na měnící se svět. Jde o stručný a zahuštěný text, který bude vyžadovat další rozpracování. Za klíčové považujeme následné implementační podpůrné dokumenty, které zatím nejsou k dispozici, a není tedy možné posuzovat praktický dosah revizí na zlepšení předškolního vzdělávání.

Popis toho, co je důležité pro plynulý přechod z MŠ do ZŠ, není úplný. V současném RVP je tato část zpracována dobře a je možné z ní vycházet.

V navrženém setu kompetencí chybí kompetence směrem k udržitelnosti. Sociální kompetence jsou nesporně klíčové pro další vzdělávací a osobní rozvoj každého dítěte, celá škála kompetencí ale v současném návrhu chybí. Navrhujeme rozšířit občanskou kompetenci tak, aby udržitelnost byla ukotvena na úrovni klíčových kompetencí i očekávaných výsledků učení. Již na předškolním stupni je potřebné a zároveň možné a osvědčené rozvíjet hodnoty, postoje i dovednosti směřující k péči o životní prostředí, jeho zdroje, diverzitu.

Zdroje pro editory:

Odborné stanovisko [Revize RVP podle SKAV](#)

Odborné [Stanovisko k navrhovanému znění Hlavních směrů revize RVP ZV](#)

Odborné [Stanovisko k Stručnému výtahu Hlavních směrů revize RVP ZV vydaného 16. 6. 2022](#)

Odborné stanovisko [Dejme revizi RVP ZV několik měsíců navíc a využijme je k zásadnímu zkvalitnění procesu tvorby – vyplatí se to!](#)

Kontakt pro média:

Radka Hrdinová, radka.hrdinova@skav.cz, 603 177 791